

Brüssel, 6. mai 2026
(OR. en)

8985/26

TELECOM 215
CYBER 210
JAI 539
AUDIO 68
JEUN 70
COMPET 534
MI 436
CONSOM 153

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	6. mai 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	C(2026) 4225 final
Teema:	KOMISJONI SOOVITUS, 29.4.2026, kogu ELi hõlmava vanusekontrolli tehnoloogia ühise raamistiku loomise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument C(2026) 4225 final.

Lisatud: C(2026) 4225 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 29.4.2026
C(2026) 4225 final

KOMISJONI SOOVITUS,

29.4.2026,

kogu ELi hõlmava vanusekontrolli tehnoloogia ühise raamistiku loomise kohta

KOMISJONI SOOVITUS,

29.4.2026,

kogu ELi hõlmava vanusekontrolli tehnoloogia ühise raamistiku loomise kohta

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

- (1) Inimeste vanuse tõendamine turvalisel ja eraelu puutumatust säilitaval viisil muutub ELi kodanike igapäevaelu kõigis aspektides üha olulisemaks. Näiteks nõuab teatavas vormis vanusekontrolli nii vanusepiiranguga toodete, nagu alkoholi või sigarettide ostmine kaupluses kui ka juurdepääs vanusepiiranguga internetisisule, sealhulgas pornograafilisele ja hasartmängusisule. Sama kehtib veebikeskkonnas alaealiste vanuse tõendamise puhul, eriti kuna alaealised kasutavad igapäevaelus üha rohkem infoühiskonna teenuseid, nagu veebiplatvormid ja -mängud. Ühest küljest pakub see alaealistele võimalusi identiteedi kujundamise, õppimise, hariduse, kodanikuosaluse, suhete loomise, teabevahetuse, ühenduste ja loovuse valdkonnas. Teisest küljest võib infoühiskonna teenuste kasutamine seada alaealised ohtu või teha neile kahju: näiteks võivad nad puutuda kokku ebaseadusliku või kahjuliku sisuga, nagu vägivaldne, terroristlik või pornograafiline sisu, või kontaktriskidega, nagu küberkiusamine või isikud, kes püüavad alaealisi peibutada või värvata neid organiseeritud kuritegevuses osalema. Need riskid hõlmavad ka infoühiskonna teenuste ülemäärast, kompulsiiivset või sõltuvusega sarnanevat viisil kasutamist ning kokkupuudet muude ekspluateerivate tavade, nagu hasartmängud. Kuna alaealiste aju on alles arengujärgus, on nad haavatavamad riskide ja kahju suhtes, mis võivad tuleneda nende otsesest kokkupuutest infoühiskonna teenustega. Nende riskide tõttu on üha olulisem tõendada kodanike vanust, et tagada neile turvaline veebikogemus; samal ajal tuleb igati austada lapse õigusi, mis on sätestatud ELi põhiõiguste harta artiklis 24, ja kaitsta ka siseturu nõuetekohast toimimist, edendades järjepidevaid standardeid ja vältides ELi liikmesriikide vahelist killustatust. Selleks et alaealisi üha veebikesksemaks muutuv keskkonnas kaitsta, on äärmiselt oluline pakkuda neile eakohast ja turvalise veebikogemust.
- (2) Komisjon on astunud olulisi samme, et tagada ELi õigusraamistiku sobivus digikeskkonnaga ja kaitsta alaealisi internetis. Määrusega (EL) 2022/2065,¹ mida kohaldatakse täielikult alates 2024. aasta veebruarist, on kehtestatud täielikult ühtlustatud normid, millega tagada alaealiste kaitse internetis. Määruse (EL) 2022/2065 artikli 28 lõike 1 kohaselt on alaealistele juurdepääsetavate digiplatvormide pakujatel kohustus kehtestada asjakohased ja proportsionaalsed meetmed, mille abil tagada oma teenuse puhul alaealiste eraelu puutumatuse, ohutuse ja turvalisuse kõrge tase. Määruse (EL) 2022/2065 artikli 34 ja artikli 35 lõike 1 kohaselt peavad teenuseosutajad, keda käsitatakse väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootoritena, hindama ja maandama tegelikke või

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus).

prognoositavaid riske, mida nende teenus võib põhjustada alaealiste kaitsele, lapse õigustele ning kasutajate vaimsele ja füüsilisele heaolule. Määruse (EL) 2022/2065 artikli 44 lõike 1 punkt j võimaldab komisjonil toetada ja edendada alaealiste kaitsmiseks internetis vabatahtlike sihipäraste standardite väljatöötamist ja rakendamist. Kuigi selliseid standardeid ei ole veel välja töötatud, võiksid nende hulka kuuluda vanusetuvastuse, sealhulgas vanusekontrolli tehnilised standardid.

- (3) Võttes arvesse, kui oluline on kaitsta alaealisi internetis, ja kooskõlas määruse (EL) 2022/2065 artikli 28 lõikega 4 on komisjon vastu võtnud suunised, milles on esitatud meetmed, mida alaealistele juurdepääsetavate digiplatvormide pakkujad peaksid komisjoni arvates võtma, et tagada internetis alaealiste eraelu puutumatus, ohutuse ja turvalisuse kõrge tase ning aidata digiplatvormide pakkujatel järgida kõnealuse määruse artikli 28 lõiget 1 (edaspidi „suunised“)². Need meetmed hõlmavad muu hulgas alaealiste kontode vaikimisi privaatsmaks muutmist ja tundmatutel kontodel lastega ühenduse võtmise takistamist, soovitusüsteemide muutmist, et minimeerida alaealiste ebaseadusliku või kahjuliku sisuga kokkupuutumise ohtu, selliste funktsioonide vaikimisi blokeerimist, mis soodustavad liigset kasutamist, kaitsemeetmete kehtestamist veebiplatvormidesse integreeritud tehisintellektipõhiste juturobotite suhtes ning modereerimis- ja aruandlusvahendite täiustamist.
- (4) Kuigi määruses (EL) 2022/2065 ega suunistes ei ole määratletud, milline sisu on ebaseaduslik või võib alaealisi digiplatvormidel kahjustada, ega nähtud ette konkreetseid vanuse alampiiri nõudeid, on suunistes esitatud selged meetmed, mille alaealistele juurdepääsetavate digiplatvormide pakkujad peaksid komisjoni arvates vanusetuvastuse eesmärgil võtma ja mille kohaselt suure riskiga platvormide, nagu pornograafiliste või hasartmänguplatvormide pakkujad peaksid kehtestama vanusekontrolli meetodid. Komisjon on seisukohal, et alaealistele juurdepääsetavate veebiplatvormide pakkujad peaksid kehtestama vanusekontrolli meetodid, kui liidu õiguses või seda järgivas liikmesriikide õiguses on sätestatud miinimumvanus juurdepääsuks teatud toodetele või teenustele, mida digiplatvormil pakutakse ja/või mis tahes viisil esitatakse, kaasa arvatud konkreetselt määratletud internetipõhiste sotsiaalmeediateenuste liigid. Suunistes on selgitatud, et vanusekontrolli tuleks pidada määruse (EL) 2022/2065 kohaselt asjakohaseks ja proportsionaalseks üksnes juhul, kui see on kooskõlas täpsuse, usaldusväärsuse, stabiilsuse, mittesekkumise ja mittediskrimineerimise kriteeriumidega.
- (5) Lisaks on direktiivis 2010/13/EL,³ mida on muudetud direktiiviga (EL) 2018/1808,⁴ kehtestatud videojagamisplatvormide pakkujate valdkondlikud kohustused seoses kahjuliku audiovisuaalse sisuga. Selle direktiivi kohaselt peavad videojagamisplatvormid lisama oma tingimustesse ELi meediasisu reguleerivad standardid, sealhulgas need, mille eesmärk on kaitsta alaealisi kahjuliku audiovisuaalse sisu eest. Lisaks sellele peavad videojagamisplatvormide pakkujad võtma asjakohaseid meetmeid, et alaealised sellist kahjulikku audiovisuaalset sisu ei näeks, näiteks kehtestama kahjulikust sisust teatamise või selle märgistamise mehhanismid või vanusekontrolli, vanemliku kontrolli ja sisu hindamise süsteemi.

² COM (2025) 6826 final.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv); ELT L 95, 15.4.2010, lk 1.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda; ELT L 303, 28.11.2018, lk 69.

Direktiivi (EL) 2010/13/EL käimasoleva hindamise ja eelseisva läbivaatamise käigus kaalutakse kehtivate normide asjakohasust ja tehakse kindlaks kehtiva raamistiku võimalikud puudused.

- (6) ELi tarbijakaitset käsitlevas *acquis*'s, eelkõige direktiivis 2005/29/EÜ,⁵ on tõdetud, et lapsed on haavatavad tarbijad, kes vajavad rohkem kaitset. Direktiiviga 2005/29/EÜ on keelatud agressiivsed ja eksitavad kaubandustavad, sealhulgas juhul, kui nende puhul kasutatakse ära alaealiste kergeusklikkust või kogemuste puudumist. Samuti on sellega keelatud ärgitada alaealisi ostma või veenma vanemaid endale ostma reklaamitud tooteid. Nagu rõhutati tarbijakaitse tegevuskavas aastani 2030⁶ ja tehes tulevaseks digitaalse õigluse õigusakti ettepanekuks ettevalmistusi, hindab komisjon, kas digikeskkonna tarbijakaitse, sealhulgas alaealiste kaitsega seotud allesjäänud puuduste kõrvaldamiseks oleks vaja teha enam.
- (7) Komisjon tuletab meelde, et ELi strateegia, mis käsitleb tulemuslikumat võitlust laste seksuaalse väärkohtlemise vastu, hõlmab mitut olemasolevat ja tulevast algatust laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks ja tõkestamiseks. Ettepanekuga määruse kohta, millega kehtestatakse normid laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks ja tõkestamiseks, nähakse veebiteenuste pakkujatele ette kohustus ennetada ja tõkestada laste seksuaalset väärkohtlemist, ning direktiivi 2011/93/EL uuesti sõnastamise ettepanekuga ajakohastatakse kriminaalõiguse raamistikku, et tagada laste mis tahes vormis seksuaalse väärkohtlemise (sealhulgas seksuaalne väljapressimine ja peibutamine) – ka juhul, kui see toimub uue tehnoloogia vahendusel – tulemuslik kriminaliseerimine. Neid meetmeid täiendab tulevane tegevuskava laste kaitsmiseks kuritegevuse eest, mis kuulutati välja Euroopa sisejulgeoleku strateegias ProtectEU⁷; tegevuskavas nähakse ette, kuidas reageerida sidusalt ja koordineeritult mitmesugustele ohtudele, millega alaealised kuritegevusega seoses kokku puutuvad.
- (8) Lisaks tuletab komisjon meelde, et olemas või kavas on mitu algatust alaealiste võimestamiseks ja toetamiseks ning nende heaolu tagamiseks internetis. Laste võimestamine ja kaitsmine nende digikeskkonnas on kesksel kohal ELi lapse õiguste strateegia⁸ digisambas ja komisjoni soovitusel, milles käsitletakse integreeritud lastekaitse süsteemide arendamist ja tugevdamist lapse parimates huvides⁹. Kaasrahastatavate ELi turvalisema interneti keskuste kaudu on komisjon teinud uue lastele parema interneti loomise Euroopa strateegia¹⁰ raames pikka aega koostööd mitmesuguste sidusrühmadega. Need keskused koos lastele parema interneti loomise veebiplatvormiga moodustavad laste internetiturvalisuse ELi keskuse ning rakendavad ELi laste internetiturvalisuse poliitikat Euroopa ja riiklikul tasandil. Seda tegevust täiendab küberkiusamise vastane tegevuskava,¹¹ milles keskendutakse alaealistele ja haavatavatele noortele ning kujundatakse muu hulgas välja ELi ühine arusaam küberkiusamisest, täiustades digikirjaoskust, aruandlusmehhanisme ja ohvriabi. Digioskuste, sealhulgas digikirjaoskuse suurendamine on jätkuvalt komisjoni peamine

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebausate kaubandustavade direktiiv).

⁶ COM (2025) 848 final.

⁷ COM (2025) 148 final.

⁸ COM (2021) 142 final.

⁹ C(2024) 2680 final.

¹⁰ COM (2022) 202 final.

¹¹ COM (2026) 71 final.

prioriteet, mida viiakse ellu digiõppe tegevuskava (2021–2027)¹² ning tulevase digiõppe ja -oskuste tuleviku tegevuskava (aastani 2030) rakendamise kaudu. Komisjon algatab ka kogu ELi hõlmava uuringu sotsiaalmeedia laiema mõju kohta vaimsele tervisele ja heaolule, et toetada tõenditel põhinevat arutelu alaealiste kaitse üle internetis. Vanusekontrolli lahenduste kasutuselevõtt peaks käima käsikäes selge, kättesaadava ja eakohase teabe jagamisega kodanikele, eelkõige alaealistele, noortele, lapsevanematele ja haridustöötajatele.

- (9) Rahvusvahelisel tasandil suhtleb komisjon alaealiste kaitse teemal korrapäraselt rahvusvaheliste partneritega. Austraalia e-turvalisuse volinikuga ja Ühendkuningriigi telekommunikatsiooniteenuseid reguleeriva asutusega Ofcom, kes on mõlemad internetiturvalisuse valdkonna juhtivad reguleerivad asutused, on sõlmitud tegevuskoostöö lepingud, mille raames suheldakse korrapäraselt alaealiste kaitse, sealhulgas tulemusliku vanusekontrolli tehniliste vahendite teemal.
- (10) Liikmesriikide tasandil on mitmes liikmesriigis vastuvõtmisel või kaalumisel riiklikud meetmed, millega vähendada alaealiste juurdepääsu teatavatele infoühiskonna teenustele, mis nõuaksid eraelu puutumatust säilitavaid vanusekontrolli lahendusi.
- (11) Kõigil neil põhjustel on määruse (EL) 2022/2065 järgimise tagamiseks ja üldisemalt alaealiste kaitsmiseks internetis väga oluline, et liidus oleksid kättesaadavad stabiilsed, tõhusad, küberturvalised, eraelu puutumatust säilitavad ja andmekaitsega kooskõlas olevad vanusekontrolli meetodid. Tehnilised kaitsemeetmed on tähtsad, et kaitsta alaealisi negatiivse mõju eest nende vaimsele ja füüsilisele heaolule ning ebaseadusliku ja kahjuliku sisuga kokkupuutumise eest. Kuna alaealised väärivad erilist kaitset, on äärmiselt oluline, et vanusekontrolli meetodeid kohaldataks asjakohaselt ja proportsionaalselt ning et need sisaldaksid kindlaid turvameetmeid ja eraelu puutumatuse säilitamise funktsioone, mille abil vältida andmete tarbetut kogumist, loata juurdepääsu või isikuandmete väärkasutamist. Lisaks on siseturu killustumise vältimiseks vaja ühtlustatud Euroopa lahendust. See ei ole oluline mitte ainult alaealiste jaoks, vaid ka selleks, et tagada igale ELi kodanikule võimalus seda tehnoloogiat kasutada, soodustada vanusekontrolli meetodite kasutuselevõttu ja tagada, et kooskõlas suunistes sätestatud kriteeriumidega on turul olemas vähemalt üks selline meetod. Komisjon hõlbustab liikmesriikides ühtlustatud ning eraelu puutumatust säilitavate, küberturvaliste, andmekaitsealuste vastavate ja stabiilsete ELi vanusekontrolli lahenduste väljatöötamist plaani kaudu, mis koosneb tehnilistest kirjeldustest, mis on kooskõlas ELi digiidentiteedikukru tehniliste kirjeldustega, ja avatud lähtekoodiga mobiilirakenduse kaudu, mida saab kohandada vastavalt riigi oludele.
- (12) Eraelu puutumatuse säilitamiseks tuleks vanusekontrolli meetoditega vähemalt võimaldada, et tuginevale isikule avaldatakse teavet valikuliselt, ja piirata tugineva isiku taotletud vanusega seotud teavet vaikumisi jah/ei vastusega, andmata kodaniku kohta lisateavet. Lisaks peaksid need sisaldama tehnilisi kaitsemeetmeid, sealhulgas teabetu tõestuse kasutamist, et kaitsta kodanikke eraelu puutumatuse ja andmekaitsega seotud riskide, sealhulgas nende veebitegevuse jälgimise eest. Komisjon tuletab meelde, et kooskõlas määruse (EL) 2022/2065 artikli 28 lõikega 3 peaks digiplatvormi pakkuja töötleva ainult neid vanusega seotud atribuute, mis on seatud eesmärgi saavutamiseks rangelt vajalikud, ja vanusetuvastust ei tohiks kasutada selleks, et luua pakkujale lisavahendeid füüsiliste isikute tuvastamiseks, asukoha kindlakstegemiseks, profiili analüüsimiseks või jälgimiseks.

¹² COM (2020) 624 final.

- (13) ELi plaanil põhinevad ELi vanusekontrolli lahendused võimaldavad ELi kodanikel tõendada, et nad on teatavast vanusest vanemad (nt vanemad kui 15 või 18 aastat), ja vastavad samal ajal rangeimatele eraelu puutumatus standarditele. ELi vanusekontrolli lahendustes kasutatakse tiptasemel tehnoloogiat ja need ei võimalda identiteeti jälgida. Nende eesmärk on üksnes kinnitada, et kasutaja on teatavast vanusest vanem, avaldamata usaldusteenuse osutajale või infoühiskonna teenusele kasutaja kohta muud teavet. Kasutaja identiteet ja veebitegevus on avalikustamise eest kaitstud kogu protsessi vältel.
- (14) Plaan avaldatakse avatud lähtekoodiga, et liikmesriigid ja turuosalised saaksid selle kasutusele võtta ja arendada seda edasi ELi vanusekontrolli lahendusteks, mis on kohandatud nende vajadustele. Plaani avaldamine avatud lähtekoodiga tagab avalikkuse kontrolli koodi üle ning aitab saavutada läbipaistvust ja usaldust. Plaani ja sellel põhinevate lahenduste läbivestamiseks ja rakendamiseks teeb komisjon tihedat koostööd liikmesriikide, veebiplatvormide ja lõppkasutajatega. Mitu liikmesriiki kavatseb vanusekontrolli funktsiooni kasutusele võtta oma Euroopa digiidentiteedikukru¹³ osana. Määruse (EL) nr 910/2014¹⁴ kohaselt peab iga liikmesriik kooskõlas liidu või riikliku õigusega tegema liikmesriigis elavatele füüsilistele isikutele vabatahtlikuks kasutamiseks tasuta kättesaadavaks vähemalt ühe Euroopa digiidentiteedikukru. Euroopa digiidentiteedikukru pakub kasutajatele turvalist ja eraelu puutumatus säilitavat vahendit, mille abil end identifitseerida ja autentida ning säilitada ja jagada oma ainukontrolli all isikutuvastusandmeid ja elektroonilisi tõendeid kõikjal liidus avaliku ja erasektori tuginevate isikutega. Need elektroonilised tõendid on elektroonilises vormis tõendid, mis võimaldavad atribuute, nagu vanus, autentida ning säilitada ja jagada neid Euroopa digiidentiteedikukru kaudu.
- (15) Mõned liikmesriigid lasevad oma esimesed kohandatud riiklikud ELi vanusekontrolli lahendused lähikuudel turule. Tagamaks, et kõigil ELi kodanikel on juurdepääs stabiilsele ja eraelu puutumatus säilitavatele vanusekontrolli lahendustele ning et kooskõlas suunistes sätestatud kriteeriumidega on turul kättesaadav vähemalt üks vanusekontrolli meetod, peaksid liikmesriigid hõlbustama ELi plaanil põhinevate ELi vanusekontrolli lahenduste reaalsel kasutuselevõttu.
- (16) Selleks et suurendada üldsuse usaldust ja tagada ELi vanusekontrolli lahenduste laialdane kasutuselevõtt, tuleb tingimata tagada, et neid teenuseid võivad alaealistele osutada üksnes hea mainega ja põhjaliku kontrolli läbinud teenuseosutajad, kes täidavad täielikult ELi vanusekontrolli süsteemis ette nähtud rangeid nõudeid. Peale selle, et nii kaitstakse noori kasutajaid, suurendatakse seeläbi ka digitaalse ühtse turu terviklikkust kooskõlas kohustustega, mille liit on võtnud lastekaitse, andmeturbe ja e-kaasatuse valdkonnas. Neid põhimõtteid järgides edendab liit turvalisemat ja usaldusväärsemat digikeskkonda, mida usaldavad nii kodanikud, ettevõtjad kui ka liikmesriigid. ELi vanusekontrolli lahenduste pakkujad ja vanusetõendite väljastajad peaksid seepärast võtma asjakohaseid ja proportsionaalseid tehnilisi, tegevuslikke ja korralduslikke meetmeid, millele on osutatud direktiivi (EL) 2022/2555¹⁵ artiklis 21.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1183, millega muudetakse määrust (EL) nr 910/2014 seoses Euroopa digiidentiteedi raamistiku kehtestamisega.

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/2555, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus, ja millega muudetakse määrust (EL) nr 910/2014 ja direktiivi (EL) 2018/1972 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv (EL) 2016/1148 (küberturvalisuse 2. direktiiv).

ELi vanusekontrolli lahenduste kaudu jagatavate vanusetõendite vastu usalduse loomiseks koostatakse nende atribuutide tõendamiseks ELi vanusekontrolli süsteem. Digiplatvormide pakkujatele ja muudele asjaomastele isikutele tehakse kättesaadavaks vanusetõendite väljastamise usaldusteenuse osutajate ELi loetelu, et nad saaksid kontrollida, kas kasutaja vanusetõendi on väljastanud nimekirja kantud teenuseosutaja.

- (17) Usaldusväärsete lahenduste ELi lootelul on ka täiendav funktsioon, mis võimaldab kindlaks teha vanusekontrolli lahendused, mis on tunnistanud ELi vanusekontrolli süsteemile vastavaks.
- (18) Komisjoni hallatavatesse loeteludesse kandmiseks peavad vanusetõendite väljastajad ja vanusekontrolli lahenduste pakkujad vastama nõuetele, mis on esitatud ELi vanusekontrolli süsteemis, määruses (EL) nr 910/2014, komisjoni rakendusmääruses (EL) 2025/2160¹⁶ ja direktiivis (EL) 2022/2555¹⁷. Komisjon jälgib, et neid nõudeid jätkuvalt täidetakse. Juhul kui teenuseosutajad neid rangeid nõudeid ei täida, tagab komisjon nende kustutamise loeteludest.
- (19) Komisjon teeb ELi vanusekontrolli süsteemi põhjal avalikult kättesaadavaks nii ELi usaldusväärsete vanusetõendite väljastajate loetelu kui ka ELi usaldusväärsete lahenduste loetelu, et tagada ELi vanusekontrolli lahendusi toetava ELi tasandi usaldustaristu olemasolu. Lisaks sellele avaldab komisjon teabe selle kohta, kas ELi usaldusväärsete vanusetõendite väljastajate loetellu kantud lahendused tagavad vastavuse suuniste punktis 6.1.4 esitatud tõhususkriteeriumidele ehk täpsuse, usaldusvääruse, stabiilsuse, mittesekkumise ja mittediskrimineerimise kriteeriumile.
- (20) ELi vanusekontrolli süsteem võimaldab kanda ELi usaldusväärsete vanusetõendite väljastajate loetellu ja EU usaldusväärsete lahenduste loetellu avaliku ja erasektori üksusi, sealhulgas liikmesriike, Euroopa sihtasutusi ja konsortsiume ning muid avaliku või erasektori organisatsioone.
- (21) Kuna kodanikud nõuavad üha valjuhäälselt usaldusväärseid, küberturvalisi, eraelu puutumatus säilitavaid ja andmekaitse nõtetele vastavaid digilahendusi, siis üha enam võtavad või vaevavad liikmesriigid riiklikke meetmeid, millega piirata alaealiste pääsu digiplatvormidele ning millega kaasnevad sageli spetsiaalsed vanusekontrolli kohustused, et tagada nimetatud meetmete reaalne toimimine. Määruse (EL) 2022/2065 eesmärk on ühtlustada liidu tasandil liikmesriikide reguleerivaid meetmeid, mis käsitlevad vahendusteenuste osutajatele esitatavaid nõudeid, et hoida ära ja lõpetada siseturu killustumine ning tagada õiguskindlus. Kuna määrusega (EL) 2022/2065 siseturul vahendusteenuste suhtes kohaldatavad normid – sealhulgas alaealiste eraelu puutumatus, ohutuse ja turvalisuse kõrge tase, nagu on ette nähtud nimetatud määruse artikli 28 lõikega 1 – on turvalise, prognoositava ja usaldusväärse internetikeskkonna tagamiseks täielikult ühtlustatud, ei välistata sellega võimalust kohaldada kooskõlas liidu õigusega, sealhulgas direktiiviga 2000/31/EÜ ja eriti selle artikliga 3, muid vahendusteenuste osutajate suhtes kehtivaid riiklikke norme, kui riiklike õigusaktidega taotletakse muid õiguspäraseid avaliku huvi eesmärgi kui määrusega (EL) 2022/2065. Nagu suunistes sedastatud, võivad liikmesriigid kehtestada riiklikke õigusnorme, millega nähakse kooskõlas liidu õigusega ette

¹⁶ Komisjoni 27. oktoobri 2025. aasta rakendusmäärus (EL) 2025/2160, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 910/2014 rakenduseeskirjad seoses kvalifitseerimata usaldusteenuste osutamisega seotud riskide juhtimise võrdlusstandardite, nõuete ja menetlustega.

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/2555, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus, ja millega muudetakse määrust (EL) nr 910/2014 ja direktiivi (EL) 2018/1972 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv (EL) 2016/1148 (küberturvalisuse 2. direktiiv).

teatavate digiplatvormidel pakutavate ja/või ükskõik mil viisil kuvatud toodete või teenuste kasutamiseks vanuse alampiir. Teisalt ei saa selliste riiklike normidega panna digiplatvormidele lisakohustusi, sealhulgas vanusekontrolli kohustust, kuna see pärsiks määrusega (EL) 2022/2065 taotletavat täielikku ühtlustamist, sest selliste meetmete eesmärgid kattuksid eesmärkidega, mida nimetatud määrusega juba taotletakse.

- (22) Kui liikmesriigid kaaluvad võimalust kehtestada alaealiste digiplatvormidele pääsu piiramiseks riiklike meetmeid, tuleb komisjon liikmesriikidele meelde direktiiviga (EL) 2015/1535¹⁸ kehtestatud kohustust teatada kõigist selliste tehniliste eeskirjade eelnõudest, mis võivad puudutada selles direktiivis määratletud infoühiskonna teenuste suhtes kehtivaid reegleid, et vältida takistuste loomist siseturul enne, kui sellised meetmed on vastu võetud. Nimetatud direktiivi kohaselt algab tehniliste eeskirjade eelnõust teatamisega kolmekuine ooteaeg, mille kestel asjaomane liikmesriik ei või tehnilisi eeskirju, mille eelnõust on teatatud, vastu võtta. Komisjoni või teiste liikmesriikide tagasiside põhjal võidakse ooteaega pikendada.
- (23) Liikmesriikide ja komisjoni talituste mitteametlik suhtlus riiklike meetmete väljatöötamise varajases etapis aitab töötada välja meetmed, mis on liidu õigusega kooskõlas, sealhulgas juhul, kui kavandatavate meetmete ning määruse (EL) 2022/2065 ja direktiivi 2000/31/EÜ koostoimega seoses tekib küsimusi. Selline suhtlus peaks toimuma liikmesriigi ja komisjoni talituste vaheliste kontaktide kaudu. Lisaks sellele võib toimuda mitmepoolne suhtlus digiteenuste eksperdirühmas¹⁹. Selleks et tagada määruse (EL) 2022/2065 neid küsimusi käsitlevate aspektide täitmise tagamisel ühine ja ühtlustatud lähenemisviis, võiksid määruses (EL) 2022/2065 määratletud digiteenuste koordinaatorid anda sellistest küsimustest teada nimetatud määruses määratletud Euroopa digiteenuste nõukojale.
- (24) Euroopa Liidu Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt käsitatakse teatamiskohustuse täitmata jätmist menetlusnormi rikkumisena, millest tulenevalt meetmele ei saa tugineda riigisisestes kohtumenetlustes eraõiguslike isikute vastu²⁰. Samuti on Euroopa Liidu Kohus selgitanud, et riiklikud kohtud peavad tunnistama, et tehnilisi eeskirju, millest on teatatud, ei kohaldata eraõiguslike isikute suhtes, kui need on vastu võetud ooteajast kinni pidamata²¹. Lisaks sellele on komisjonil juhul, kui riiklikud meetmed ei ole kooskõlas liidu õigusega, sealhulgas määrusega (EL) 2022/2065 ja direktiiviga 2000/31/EÜ, õigus algatada ELi toimimise lepingu artikli 258 kohane rikkumismenetlus, sealhulgas seoses meetmetega, mille eelnõudest on teatatud. See, et komisjon ei ole teatele reageerinud, ei mõjuta ega vähenda komisjoni võimalust võtta ELi õiguse alusel vastu otsus või meetmeid.
- (25) Selleks et leida liidu tasandil võimalusi, kuidas alaealisi internetis paremini kaitsta, on komisjon asutanud laste internetiturvalisuse töörühma, mille ülesandeks on koostada komisjoni presidendile soovitusel optimaalse lähenemise kohta laste turvalisusele internetis ning võimalike vanusepiirangute kohta sotsiaalmeedia ja muude

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (kodifitseeritud tekst).

¹⁹ Loodud komisjoni 26. jaanuari 2023. aasta otsusega, millega luuakse digiteenuste eksperdirühm ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2005/752/EÜ.

²⁰ Kohtuasi C-194/94, *CIA-Security*.

²¹ Kohtuasi C-443/98, *Unilever*.

internetipõhiste teenuste kasutamisel Euroopas. Eelduste kohaselt valmib laste internetiturvalisuse tööühma aruanne 2026. aasta suvel.

- (26) Kõnealuse teema pakilisust arvestades on käesoleval soovitusel kaks eesmärki. Esiteks tahetakse sellega tagada, et kõigi ELi kodanike käsutuses on stabiilne, usaldusväärne, koostalitlusvõimeline, eraelu puutumatus austav ja andmekaitse-õuetele vastav vanusekontrolli lahendus. Soovituse teine eesmärk on aidata sidusate standardite edendamise ja ELi liikmesriikide vahelise killustatuse vältimise kaudu kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele. Seda silmas pidades on ELi vanusekontrolli lahendus kõige tõhusam praegu võimalik tehniline lahendus, kuna selles on ühendatud nii töökindlus kui ka ELi kodanike põhiõiguste – eriti laste õigused, õigus eraelu puutumatusle ja isikuandmete kaitse – täielik austamine. Niisiis tahetakse käesoleva soovitusega toetada selle vastuvõtmist riiklikul tasandil ja tagada selle praktiline toimimine kõigis liikmesriikides,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

SOOVITUSE EESMÄRK

- (1) Käesoleva soovituse eesmärk on tagada, et 2026. aasta lõpuks saavad kõik ELi kodanikud kasutada vanuse tõendamiseks eraelu puutumatus soodustavat digitehnoloogiat, mis tugineb kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga ja määrusega (EL) 2016/679 maksimaalselt rangetele eraelu ja isikuandmete standarditele, sealhulgas seoses laste õiguste austamisega.
- (2) Selleks on käesoleva soovitusega ette nähtud liikmesriigi tasandil vajalikud meetmed ja samal ajal tagatud liikmesriikidevaheline koostalitlusvõime, et aidata kaasa siseturu heale toimimisele. Need meetmed on ette nähtud selleks, et liikmesriigid saaksid:
- (a) hõlbustada ELi vanusekontrolli lahenduste reaalsel kasutuselevõttu ja vanusetõendite väljastamist, tuginedes ELi vanusekontrolli plaanile;
 - (b) toetada kiiret ELi vanusekontrolli süsteemi kehtestamist, et infoühiskonna teenused saaksid selle alusel veenduda vanusetõendite kehtivuses.
- (3) Peale selle pannakse käesoleva soovitusega paika kogu ELi hõlmava juhtimissüsteemi kesksed elemendid, et usaldusväärsed, eraelu puutumatus säilitavad ja koostalitlusvõimelised ELi vanusekontrolli lahendused oleksid ulatuslikult kättesaadavad kas eraldi rakendusena või Euroopa digiidentiteedikukrusse integreeritult.

MÕISTED

- (4) Käesolevas soovitusel kasutatakse järgmisi mõisteid:
- (a) „alaealine“ või „laps“ – alla 18-aastane füüsiline isik;
 - (b) „digiplatvorm“ – igasugune määruse (EL) 2022/2065 artikli 3 punktis i määratletud digiplatvorm;
 - (c) „infoühiskonna teenus“ – direktiivi (EL) 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punktis b määratletud teenus;
 - (d) „vanusetuvastus“ – meetodid, mida kasutatakse füüsilise isiku vanuse või vanusevahemiku eri usaldatavustasemel kindlaksmääramiseks, hindamiseks või kontrolliks ning mille hulka kuuluvad enda kinnitus, vanuse hindamine ja vanusekontroll;

- (e) „vanusekontroll“ – vanusetuvastusmeetod, mille puhul see, kas kasutaja iga vastab konkreetsele vanusepiirile, tehakse kindlaks e-identimise vahendeid kasutades;
- (f) „Euroopa digiidentiteedikukkur“ – e-identimise vahend määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 42 tähenduses;
- (g) „ELi vanusekontrolli plaan“ – vanusekontrolli avalikult kättesaadav tehniline spetsifikatsioon, nagu see, mis moodustab osa komisjoni poolt väljatöötatavast ELi vanusekontrolli süsteemist; see koosneb tehnilisest arhitektuurist, protokollidest, liidestest ja avatud lähtekoodiga etalonteostusest;
- (h) „ELi vanusekontrolli lahendus“ – rakendus või teenus, mis kasutab ELi vanusekontrolli süsteemi, mille on kättesaadavaks teinud kas komisjon, liikmesriik või muu avaliku või erasektori üksus, mida pakutakse kas eraldi rakendusena või Euroopa digiidentiteedikukrusse integreerituna ning mis võimaldab kasutajal tõendada, et tema iga vastab teatavale vanusepiirile;
- (i) „vanusetõend“ – elektrooniline tõend määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 44 tähenduses, mis on määratletud rakendusmääruse (EL) 1569/2025 artikli 8 kohaselt loodud atribuutide tõendamise kavas ja mis võimaldab tõendada, et selle omaniku iga vastab teatavale vanusepiirile;
- (j) „vanusetõendi väljastaja“ – määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 19 tähenduses usaldusteenuse osutaja, kes väljastab vanusetõendeid;
- (k) „vanusetõendite väljastamise usaldusteenuse osutajate ELi loetelu“ – komisjoni loodud ja hallatav vanusetõendite väljastajate loetelu, kuhu kantakse ELi vanusekontrolli lahenduste pakkujad ja kuhu võidakse lisaks sellele kanda määruse (EL) nr 910/2014 artikli 22 alusel koostatud riiklikku usaldusnimekirja kuuluvad teenuseosutajad;
- (l) „usaldusväärsete lahenduste ELi loetelu“ – komisjoni loodud ja hallatav loetelu üksustest, kelle ülesanne on väljastada kooskõlas ELi vanusekontrolli süsteemiga vanusekontrolli lahenduse tõendeid;
- (m) „vanusekontrolli lahenduse tõend“ – elektrooniline tõend, mis võimaldab tugineval isikul kontrollida, et vanusekontrolli lahendus on ELi usaldusväärne vanusekontrolli lahendus, st tegu on lahendusega, mis on loodud kooskõlas rakendusmääruse (EL) 1569/2025 artikliga 8 vastavalt ELi vanusekontrolli süsteemile;
- (n) „ELi vanusekontrolli süsteem“ – elektrooniliste tõendite suhtes kehtiv reeglistik, mida kohaldatakse vanusekontrolli lahenduse tõendite ja vanusetõendite puhul ja mis vastab rakendusmääruse (EL) 1569/2025 artiklile 8.

Soovitused ELi vanusekontrolli metoodika ühise võrdlusraamistiku kohta

- (5) Et ELi kodanikud saaksid kasutada vanusekontrolli kõikjal liidus kooskõlas ühise võrdlusraamistikuga, mis on esitatud ELi vanusekontrolli plaanis, soovitab komisjon liikmesriikidel teha 31. detsembriks 2026 kättesaadavaks ELi vanusekontrolli lahendus, mis on kas integreeritud Euroopa digiidentiteedikukrusse või mida pakutakse eraldi teenusena või mis on saadaval mõlemal nimetatud viisil. Sel eesmärgil soovitatakse liikmesriikidel teha järgmist.

- (a) Esitada komisjonile 30. juuniks 2026 rakenduskava, kus on kirjeldatud, mil viisil nad kavatsevad ELi vanusekontrolli lahenduse 31. detsembriks 2026 kättesaadavaks teha. Kavas tuleks anda ülevaade protsessi eri etappidest, sealhulgas sellest, kuidas informeeritakse üldsust ning suheldakse teadlaste ja vastavat pädevust omavate kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajatega.
 - (b) Vahetada teiste liikmesriikide ja komisjoniga teavet edusammude kohta, mis on ELi vanusekontrolli lahenduse kättesaadavaks tegemisel saavutatud, ja kaaluda ühiseid vanusekontrolli lahendusi, et tegevust koondada ja tagada vahendite tõhusam kasutamine.
- (6) Komisjon soovib määruses (EL) 2022/2065 määratletud digiteenuste koordinaatoritel arutada ELi vanusekontrolli lahenduse – sealhulgas rakenduskava – liikmesriikides rakendamist Euroopa digiteenuste nõukojaga. Lisaks sellele võivad liikmesriigid arutada seda küsimust vajadust mööda digiidentiteedi koostöörühmas.
- (7) Komisjon soovib, et kui liikmesriigid töötavad välja oma ELi vanusekontrolli süsteemi, mis koosneb usaldusmudelile ja juhtimisele esitatavatest nõuetest ning nõuetest, mida peavad täitma vanusetõendite väljastajad ja vanusekontrolli lahenduste pakkujad, järgides rakendusmääruse (EL) 1569/2025 artiklit 8, peaksid nad tegema komisjoniga tihedat koostööd.
- (8) Teenuseosutajad peaksid olema täitnud ELi vanusekontrolli süsteemi nõuded, enne kui nende lahendused saab kanda ELi usaldusväärsete lahenduste loetellu ja enne kui vanusetõendi väljastajad saab kanda vanusetõendite väljastamise usaldusteenuse osutajate ELi loetellu. Komisjon soovib liikmesriikidel teha sel eesmärgil vajadust mööda koostööd:
- (a) digiteenuste koordinaatoritega Euroopa digiteenuste nõukojas, mis on peamine digiteenuste koostööraamistik ja võib koordineerida nende tegevust asjassepuutuvate asutustega, nagu andmekaitseasutused või meediaasutused;
 - (b) määruse (EL) nr 910/2014 artikli 46e alusel asutatud Euroopa digiidentiteedi koostöörühmaga, et tagada ELi vanusekontrolli süsteemi jätkuv sidusus Euroopa digiidentiteedi raamistikuga, eriti mis puudutab kindlustaset, usaldusnimekirjade koostalitlusvõimet ja vastastikust tunnustamist liikmesriikides;
 - (c) teadlaste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajatega, kellel on vanusekontrolli, küberturvalisuse või andmekaitse ja eraelu puutumatusel alane pädevus.
- (9) ELi vanusekontrolli süsteem võimaldab kanda ELi usaldusväärsete vanusetõendite väljastajate loetellu ja EU usaldusväärsete lahenduste loetellu avaliku ja erasektori üksusi, sealhulgas liikmesriike, Euroopa sihtasutusi ja konsortsiume ning muid avaliku või erasektori organisatsioone.
- (10) Selleks et hõlbustada ühtlustamist ühtsel turul, kutsutakse liikmesriike üles:
- (a) looma ELi vanusekontrolli süsteemiga kooskõlas olevad vanusetõendite süsteemid;
 - (b) kehtestama kohustus kasutada ELi vanusekontrolli süsteemile vastavaid vanusekontrolli meetodeid.

Soovitused vanusekontrolliga seotud riiklike õigusaktide kohta

- (11) Komisjon soovib liikmesriikidel suhelda komisjoni talitustega nende küsimustega seotud riiklike meetmete väljatöötamise võimalikult varajases etapis ja enne, kui nad esitavad komisjonile direktiivi (EL) 2015/1535 kohase ametliku teate.
- (12) Selleks et lihtsustada teabe vahetamist liikmesriikide vahel, võib kokku kutsuda vastavate eksperdirühmade, näiteks digiteenuste eksperdirühma (nagu see on määratletud komisjoni 26 jaanuari 2023. aasta otsuses, millega luuakse digiteenuste eksperdirühm ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2005/752/EÜ) spetsiaalseid koosolekuid. Selline varajase etapi suhtlus on vajalik, et riiklikud meetmed oleksid algusest peale kooskõlas liidu õigusega, eriti määrusega (EL) 2022/2065 ja direktiiviga 2000/31/EÜ.

Brüssel, 29.4.2026

*Komisjoni nimel
juhtiv asepresident
Henna Virkkunen*

